

Korte risicobeoordeling

***Sphaerulina musiva* (Peck) Quaedvlieg, Verkley & Crous (EU - Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Sphaerulina musiva* (Peck) Quaedvlieg, Verkley & Crous

Categorie: schimmels en oömyceten

Datum: december 2019

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen (EPPO Global Database, 01.10.2019)

Buiten de Europese Unie: Canada, de Verenigde Staten (VS), Mexico, Brazilië en Argentinië (EPPO Global Database, 01.10.2019).

Waardplanten

– *Populus L.* (populier) (EPPO-datasheet).

Belangrijkste pathways

1. Planten bestemd voor opplant van *Populus L.* met uitzondering van zaden
2. Hout van *Populus L.* met en zonder bast
3. Bast van *Populus L.*

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	4	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	4	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	5	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	4	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	5	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	4	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 1 (pathway 1) [1-5]

Biologie

De schimmel infecteert de bladeren en de jonge takken.

Wet- en regelgeving

Import van planten(delen) van *Populus*, met blad, met uitzondering van vruchten en zaden uit Canada, Mexico en de VS is verboden (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VI, punt 3).

Er gelden bijzondere eisen voor planten van *Populus* afkomstig van Noord- en Zuid-Amerika met betrekking tot het organisme: sinds het begin van de laatste volledige vegetatiecyclus mogen op de plaats van productie of in de onmiddellijke omgeving geen symptomen van *S. musiva* zijn waargenomen (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 41).

Sinds 14 december 2019 geldt een (tijdelijk) importverbod van planten bestemd voor opplant van *Populus* L., met uitzondering van zaden, in vitro materiaal en op natuurlijke of kunstmatige wijze gekweekte miniatuurplanten (bonsais) uit derde landen (Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2019).

Voor op natuurlijke of kunstmatige wijze gekweekte miniatuurplanten uit de meeste derde landen gelden bijzondere eisen waaronder ten minste zes officiële inspecties per jaar die gericht moeten zijn op relevante quarantaineorganismen en waarbij ten minste elke rij op de kwekerij of het perceel is geïnspecteerd en per genus 300 planten (of 10% van de planten indien er meer dan 3000 planten van een genus aanwezig zijn) in detail zijn bekeken (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 30).

Intercepties en vondsten

Er zijn geen intercepties en vondsten bekend in de EU (Europhyt, EPPO Global Database, 16.05.2019)

Score

Vanwege het importverbod dat geldt sinds 14 december, de bijzondere eisen en er geen meldingen zijn van intercepties of vondsten in de EU 'score 1'.

P1 (associatie met pathway): 2 (pathway 2) [1-5]

Biologie

Volgens (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2018) kan de schimmel aanwezig zijn in het hout en de bast.

Wet- en regelgeving

Hout van *Populus* L., met uitzondering van hout in de vorm van plakjes, spanen, kleine stukjes, zaagsel etc., uit Noord- en Zuid-Amerika moet vrij zijn van bast of kunstmatig zijn gedroogd tot een vochtgehalte van minder dan 20% (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 96).

Hout van *Populus* L. in de vorm van plakjes, spanen, kleine stukjes, zaagsel etc., uit Noord- en Zuid-Amerika moet zijn vervaardigd van rondhout dat is ontdaan van de bast, of het hout moet kunstmatig zijn gedroogd tot een vochtgehalte van minder dan 20%, of het hout moet een

adequate fumigatie hebben ondergaan, of het hout moet een adequate warmtebehandeling hebben ondergaan (minimaal 56°C gedurende ten minste 30 aaneengesloten minuten) (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 97).

Intercepties en vondsten

Er zijn geen intercepties en vondsten bekend in de EU (Europhyt, EPPO Global Database, 16.05.2019)

Score

In de EPPO-datasheet wordt aanbevolen om import van hout uit Amerika alleen toe te staan indien het hout is ontdaan van de bast (debarked) of wanneer het kunstmatig is gedroogd. Deze vereisten staan ook in de EU-wet- en regelgeving maar volgens (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2018) kan de schimmel ook in hout zonder bast voorkomen. Onzeker is daarom in hoeverre de EU-eisen de kans op associatie van de schimmel met hout reduceren; daarom voorzichtigheidshalve 'score 2' (en niet 'score 1').

P1 (associatie met pathway): 1 (pathway 3) [1-5]

Import van schors van *Populus* L. is verboden uit Noord- en Zuid-Amerika (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VI, punt 7). Pathway 3 is dus 'gesloten'.

P2 (transfer): 5 (pathway 1) [1-5]

De pathway is planten bestemd voor opplant.

P2 (transfer): 4 (pathway 2) [1-5]

De pathway is hout.

P3 (kans op vestiging na transfer): 5 [1-5]

Het Nederlandse klimaat is waarschijnlijk geschikt voor vestiging van het organisme. *Populus* sp. komen algemeen voor (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2018).

P4 (kans overleven uitroeiactie): 4 [1-4]

Schimmelziekten die zich op natuurlijke wijze bovengronds verspreiden zijn vrijwel niet uit te roeien.

Effect op perceelsniveau: 5 [1-5]

Het organisme veroorzaakt bladvlekken en kankers op takken en stammen. De verwachting is dat het organisme zeer schadelijk zal zijn voor de populieren die in Nederland staan. Vooral jonge bomen (boomkwekerijen) kunnen veel schade ondervinden. EPPO-datasheet: "*In North America, this fungus causes practically no damage to native species as a leaf spot disease. However, on exotics and hybrids, it causes severe cankering and dieback, and has resulted in extensive losses in hybrid Populus plantings. Although trees of all ages are susceptible, the canker stage is restricted to the bark on younger stems and branches.*"

Mate van verspreiding: 4 [1-4]

EPPO-datasheet: "*Under natural conditions, M. populorum [synoniem voor Sphaerulina musiva] spreads by ascospore dispersal and wind-borne conidia.*" Verspreidingsafstanden worden niet genoemd. In Noord-Amerika is het organisme aanwezig waar populieren staan (Scheffer, 1997). Populieren komen algemeen voor in Nederland. De verwachting is dan ook dat bij introductie in Nederland, het organisme zich uiteindelijk over het hele land zal verspreiden via natuurlijke verspreiding en menselijk handelen (handel in planten). De inschatting is dat jaarlijks 26 – 100% van de percelen met jonge populieren te maken krijgen met het organisme (score 3-4, de hoogste score wordt gekozen als meest waarschijnlijk).

Productiewaarde-teelt: 1 [1-6]

De productiewaarde van populieren in de boomkwekerij is niet bekend. De inschatting is dat het minder dan 5 miljoen euro is (score 1).

Impact op de groene ruimte: 4 [1-5]

Populier is een algemeen voorkomende boomsoort in het Nederlandse landschap. Met name jonge bomen kunnen afsterven als gevolg van een aantasting (EPPO-datasheet).

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Productieplaatsvrijheid is lastig te garanderen omdat het organisme vanuit de omgeving via natuurlijke verspreiding de productieplaats kan besmetten.

Productiewaarde-export: 1 [1-6]

Zie Productiewaarde-teelt

4. Referenties

EFSA_Panel_on_Plant_Health, Jeger M, Bragard C, Caffier D, Candresse T, Chatzivassiliou E, Dehnen-Schmutz K, Gilioli G, Grégoire J-C, Jaques Miret JA, MacLeod A, Navarro MN, Niere B, Parnell S, Potting R, Rafoss T, Rossi V, Urek G, Van Bruggen A, Van der Werf W, West J, Winter S, Boberg J, Gonthier P & Pautasso M, 2018. Pest categorisation of *Sphaerulina musiva*. EFSA Journal, 16, e05247. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5247>
Scheffer RP, 1997. The nature of disease in plants. Cambridge University Press.

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.